

Saksprotokoll

Tilskuddsordning for drift av fagskoler 2027 i Trøndelag fylkeskommune

Arkivsak-dok. 202612380
Saksbehandler Ståle Ertzgaard

Saksgang	Møtedato	Saknr
Yrkesopplæringsnemda 2023-2027	21.05.2026	13/26
Hovedutvalg for utdanning 2023-2027	28.05.2026	33/26
Hovedutvalg for næring og industri 2023-2027	28.05.2026	52/26
Fylkesutvalget 2023-2027	02.06.2026	108/26
Fylkesting 2023-2027	16.06.2026	63/26

Fylkesting 2023-2027 har behandlet saken i møte 16.06.2026 sak 63/26

Fylkestinget sitt vedtak

1. Fylkestinget gir sin tilslutning til framlagte forslag for tildeling av driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning i 2027, se vedlegg 1 i saken.
2. Fylkestinget delegerer forvaltningen av det statlige driftstilskuddet til fylkesdirektøren. Fylkesdirektøren skal årlig rapportere til hovedutvalg for utdanning om forvaltningen av høyere yrkesfaglig utdanning. Dersom det iverksettes tiltak utover det ordinære, skal hovedutvalget også bli orientert om dette.
3. Fylkesdirektøren gis myndighet til å justere føringer og økonomiske rammer for tildeling av tilskudd i tråd med eventuelle endringer i Kunnskapsdepartementets tildelinger og retningslinjer.
4. Fylkesdirektøren gis myndighet til å tildele driftstilskudd til andre faglige områder enn de som er omtalt dersom samfunnsmessige endringer skulle tilsi det.
5. Forvaltningen skal være åpen og transparent, slik at det er tydelig hvilke føringer og økonomiske rammer som ligger til grunn, og hvilke vurderinger og tildelinger som blir gjort av fylkeskommunen.

Votering

Fylkesutvalget sin innstilling	Enstemmig vedtatt
--------------------------------	-------------------

Fylkesutvalget sin innstilling:

1. Fylkestinget gir sin tilslutning til framlagte forslag for tildeling av driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning i 2027, se vedlegg 1 i saken.
2. Fylkestinget delegerer forvaltningen av det statlige driftstilskuddet til fylkesdirektøren. Fylkesdirektøren skal årlig rapportere til hovedutvalg for utdanning om forvaltningen av høyere yrkesfaglig utdanning. Dersom det iverksettes tiltak utover det ordinære, skal hovedutvalget også bli orientert om dette.
3. Fylkesdirektøren gis myndighet til å justere føringer og økonomiske rammer for tildeling av tilskudd i tråd med eventuelle endringer i Kunnskapsdepartementets tildelinger og retningslinjer.
4. Fylkesdirektøren gis myndighet til å tildele driftstilskudd til andre faglige områder enn de som er omtalt dersom samfunnsmessige endringer skulle tilsi det.
5. Forvaltningen skal være åpen og transparent, slik at det er tydelig hvilke føringer og økonomiske rammer som ligger til grunn, og hvilke vurderinger og tildelinger som blir gjort av fylkeskommunen.

Arkivsak-dok. 202612380-1
Saksbehandler Ståle Ertzgaard

Saksgang	Møtedato	Utvalgssaksnr
Yrkesopplæringsnemda 2023-2027	21.05.2026	
Hovedutvalg for utdanning 2023-2027	28.05.2026	
Hovedutvalg for næring og industri 2023-2027	28.05.2026	
Fylkesutvalget 2023-2027	02.06.2026	
Fylkesting 2023-2027	16.06.2026	

Tilskuddsordning for drift av fagskoler 2027 i Trøndelag fylkeskommune

Fylkesdirektørens innstilling:

1. Fylkestinget gir sin tilslutning til framlagte forslag for tildeling av driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning i 2027, se vedlegg 1 i saken.
2. Fylkestinget delegerer forvaltningen av det statlige driftstilskuddet til fylkesdirektøren. Fylkesdirektøren skal årlig rapportere til hovedutvalg for utdanning om forvaltningen av høyere yrkesfaglig utdanning. Dersom det iverksettes tiltak utover det ordinære, skal hovedutvalget også bli orientert om dette.
3. Fylkesdirektøren gis myndighet til å justere føringer og økonomiske rammer for tildeling av tilskudd i tråd med eventuelle endringer i Kunnskapsdepartementets tildelinger og retningslinjer.
4. Fylkesdirektøren gis myndighet til å tildele driftstilskudd til andre faglige områder enn de som er omtalt dersom samfunnsmessige endringer skulle tilsi det.
5. Forvaltningen skal være åpen og transparent, slik at det er tydelig hvilke føringer og økonomiske rammer som ligger til grunn, og hvilke vurderinger og tildelinger som blir gjort av fylkeskommunen.

Carl-Jakob Midttun
fylkesdirektør

Vegard Iversen
direktør for kompetanse

Vedlegg:

Nummererte vedlegg som følger saken:

1. Forslag til tilskuddsordning for drift av fagskoler i 2027 i Trøndelag fylkeskommune
2. Kunnskapsdepartementet: Retningslinjer fra Kunnskapsdepartementet for tilskudd til drift av fagskoler
3. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse: Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2026
4. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse: Oppdragsbrev om forvaltning av driftstilskudd for fagskoler i 2026

Andre refererte dokumenter i saken:

1. Sak 55/25 i Hovedutvalg for utdanning: Forvaltning av høyere yrkesfaglig utdanning - økonomiske rammer for 2026
2. Sak 144/25 i Fylkesutvalget: Prioriteringer, prinsipper og kriterier for tilskuddsforvaltning av høyere yrkesfaglig utdanning 2026
3. Meld. St. 11 (2024-2025): Fagfolk for en ny tid – med høyere yrkesfaglig utdanning
4. Sak 63/20: Prinsipper og kriterier for forvaltning av høyere yrkesfaglig utdanning 2021
5. Lov om høyere yrkesfaglig utdanning

Bakgrunn:

Etter lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 3 har fylkeskommunene ansvar for høyere yrkesfaglig utdanning (HYU), også kjent som fagskoleutdanning: «*Fylkeskommunen skal sørge for at det tilbys akkreditert fagskoleutdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt.*» For å kunne ivareta dette oppdraget, er fylkeskommunene gitt i oppdrag å forvalte en statlig tilskuddsordning for drift av fagskoler. Dette er fylkeskommunens viktigste redskap for å legge til rette for utdanninger på høyere yrkesfaglig nivå.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter tilskuddsordningen nasjonalt på vegne av Kunnskapsdepartementet. HK-dir sender årlig ut «*Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler*» og «*Oppdragsbrev om forvaltning av driftstilskudd for fagskoler*» og gir også her føringer for fylkeskommunenes forvaltningspraksis (vedlegg 3 og 4).

Våren 2025 la regjeringen fram «*Meld. St. 11 (2024-2025): Fagfolk for en ny tid – med høyere yrkesfaglig utdanning*». I denne blir den videre kursen for høyere yrkesfaglig sektor satt, bl.a. med mål om at

1. den skal videreutvikles for å dekke arbeidslivets kompetansebehov, bl.a. med mulighet for å gi et mer komplekst læringsutbytte
2. flere skal kunne gis tilgang til utdanning ved fagskoler
3. det skal gis god og praksisnær utdanning i hele landet
4. forvaltningen og finansieringen av sektoren skal styrkes

Trøndelag fylkeskommune Trööndelagen fylhkentjielte

I forbindelse med den nye stortingsmeldingen fikk HK-dir i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å utarbeide nye retningslinjer for driftstilskudd til HYU, Departementet fastsatte nye retningslinjer i mars 2026, se vedlegg 2. Det har vært lagt vekt på å gjøre prosessen for tilskuddsforvaltning mer lik på tvers av fylkene.

Fylkeskommunen har det kompetansepolitiske ansvaret i fylkene, og skal som en del av dette oppdraget kartlegge kompetansebehovet. Fylkeskommunen har med bakgrunn i dette ansvaret for å dimensjonere HYU og styre driftsmidlene dit det er størst behov. Dette innebærer å avgjøre hvilke fagskoler som skal ha tilskudd, samt fastsette overordnede føringer for bruken av midlene.

Faktiske opplysninger:

I statsbudsjettet for 2026 er det totalt satt av kr. 1 745 653 000 til den statlige ordningen for driftstilskudd. Av dette er 41,4 mill. midler til nye studieplasser. For Trøndelags del utgjør det statlige tilskuddet kr. 182 621 000, hvorav kr. 3,91 mill. er midler til nye studieplasser. Ubrukte midler fra 2025 er overført til samme formål i 2026 slik at de totale statlige økonomiske rammene til sektoren i Trøndelag i år er ca. kr. 186,3 mill.

Trøndelag fylkeskommune bruker i 2026 i tillegg kr. 14,6 mill. av egne frie midler til egen fagskole, Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF).

Retningslinjene fra Kunnskapsdepartementet (KD) har følgende definisjoner:

- *Rammetildeling:* Vedtak om hvor mye midler fagskolen vil få utbetalt til drift av fagskoleutdanninger for aktuelt budsjettår
- *Generelle vilkår:* Ordningens generelle vilkår som skal gjelde for alle vedtak om tilskudd
- *Særskilte vilkår:* Tilleggsvilkår fastsatt i vedtaket om rammetildeling for den enkelte tilskuddsmottaker som angir hva fagskolen forventes å levere og bli målt på innenfor rammen de tildeles

Drøftinger:

Gjeldende kompetansestrategi for Trøndelag har fokus på livslang læring, at utdanningssystemet skal bidra til voksnes læring og at arbeidslivet får tilgang til tilstrekkelig og relevant kompetanse og arbeidskraft. Strategien understreker behovet for et fleksibelt utdanningssystem som møter arbeidslivets kompetansebehov. I den sammenheng slås det fast at HYU «skal utvikles i tråd med arbeidslivets behov» og at samarbeid «mellom utdanningene og lokalt arbeids- og næringsliv skal ligge til grunn for utvikling av utdanningene og skolene, og gi kunnskap om arbeids- og næringslivets kompetansebehov lokalt.»

I Verdiskapingsstrategi for Trøndelag for perioden 2022-2025 pekes det på at fylkeskommunen ønsker at fagskolene i Trøndelag, sammen med videregående skoler og universitetenes studiesteder, kan utvikles som kompetansenoder i en desentralisert struktur. Dette for å legge til rette for at utdanningstilbud på alle nivå skal være tilgjengelig i hele fylket. Behovet for å distribuere HYU til hele Trøndelag er også innarbeidet som et av prinsippene for fylkeskommunens tilskuddsforvaltning.

Trøndelag fylkeskommune Trööndelagen fylhkentjielte

Utfordringsbildet i Regional planstrategi 2024-2027 gir en oversikt over utfordringer og muligheter som blir viktigst for Trøndelag de neste tiårene. Planstrategien er tett knyttet til Trøndelagsplanen, som er førende for alle andre planer og strategier i Trøndelag fram mot 2030.

Forslag til behov som skal prioriteres innenfor de statlige driftsmidlene i 2027 tar utgangspunkt i fylkeskommunens innsikt i behov arbeidslivet i Trøndelag har for kompetanse, bl.a. gjennom dokumentene over, rapporter fra NAV, NHO og andre aktører, vår dialog med arbeidslivet og med fagskolene i fylket. Det er også lagt noe vekt på kunnskap om fagskolene i Trøndelag sin tilbudsstruktur.

Bl.a. med bakgrunn i erfaringene fra COVID-pandemien og endringer i behovene knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap de siste årene, mener fylkesdirektøren at det bør gis åpning for at driftstilskudd kan tildeles andre faglige områder enn de som er omtalt under prioriterte kompetansebehov dersom samfunnsmessige endringer skulle tilsi det.

Fagskolene som fylkeskommunen velger å gi tilskudd til skal ha betydelig frihet til å drifte HYU i samsvar med arbeidslivets behov for kompetanse og de overordnede føringene fra fylkeskommunen. Tilskudd fra fylkeskommunen skal derfor gis som rammetildelinger, der tillit til fagskolenes skjønn skal prege finansieringen mer enn detaljstyrende føringer og krav. Fylkesdirektøren har lagt vekt på dette i forslaget til føringer for utlysning og behandling av søknad om driftstilskudd, som med dette legges fram for politisk behandling.

Det har de siste årene blitt gjort et stort arbeid for å likestille HYU med annen høyere utdanning. En vesentlig forskjell mellom HYU og annen høyere utdanning er at en stor andel av utdanningstilbudene er finansiert av skolepenger. Dette må sees i lys av finansieringsordningen for HYU. Fylkesdirektøren foreslår ikke en endring av muligheten for fagskolene til å ta skolepenger i 2027, men mener at anledningen de har for å ta slik betaling for utdanninger som er offentlig finansiert bør trappes ned. Målet bør være at denne muligheten etter hvert avvikes helt.

I sak 63/20 vedtok Fylkestinget å delegere forvaltningen av driftstilskudd til fylkesrådmannen. I Kunnskapsdepartementet nye retningslinjer for tilskuddsforvaltningen, er det gjort endringer i fylkeskommunenes handlingsrom ved forvaltning av det statlige driftstilskuddet. Med bakgrunn i dette, er det behov for å vurdere om forvaltningen av driftstilskuddet fortsatt bør delegeres. Retningslinjene peker på at fylkeskommunene skal gi overordnede føringer for tildeling av driftstilskudd. Dette ivaretas gjennom den årlige politiske saken om føringer for tilskuddsforvaltningen. Det er også gitt kort tid mellom fagskolenes søknadsfrist om tilskudd og fylkeskommunenes frist for å gjøre vedtak om driftstilskudd.

Fylkesdirektøren vurderer på denne bakgrunnen at det også i fortsettelsen vil være mest hensiktsmessig å videreføre praksisen med at Fylkestinget delegerer forvaltningen av disse midlene slik at det også i fortsettelsen gjøres administrative tildelingsvedtak. Fylkesdirektøren bør fortsatt rapportere årlig til politisk nivå om forvaltningen av høyere yrkesfaglig utdanning. Dersom det iverksettes tiltak utover det ordinære, bør politisk nivå også bli orientert om dette.

Økonomiske konsekvenser

Saken omhandler primært hvordan Trøndelag fylkeskommune skal forvalte tildelte statlige midler til driftstilskudd for HYU. Disse midlene er øremerket dette formålet, og kan ikke benyttes til andre formål. Det blir ikke lagt opp til ytterligere bruk av fylkeskommunens frie midler. Saken har med det ikke økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen på kort eller lengre sikt.

Konsekvenser for klima og miljø

I forslag til føringer for ordningen med driftstilskudd til HYU er det lagt opp til at fylkeskommunen vil legge særlig vekt på at tildelinger i regi av tilskuddsordningen skal støtte opp under bærekraft og det grønne skiftet. Utover dette vil beslutninger og tiltak i saken ikke gi konsekvenser for klima og miljø.

Konsekvenser for folkehelse

Beslutninger og tiltak i saken vil bidra til at det legges til rette for utdanning og kvalifisering for arbeidslivet i hele Trøndelag, at fagskoler sikrer gode vilkår for studentene, at utdanninger gitt i regi av dem er tilpasset det å ha jobb under studiet, samt at studentene kan gjennomføre studiet i nærheten av eget bosted. Med dette som grunnlag vil forvaltningen gi enkeltpersoner i Trøndelag en styrket tilgang til arbeidsmarkedet.

Fylkesdirektørens konklusjon:

Fylkesdirektøren viser til drøftingene i saksframlegget og vedlagte forslag til føringer for tilskuddsordning for drift av fagskoler i 2027, og anbefaler at Fylkestinget gir sin tilslutning til disse.

Det bør gis anledning for fylkesdirektøren til å justere føringene for tilskuddsforvaltningen for å ivareta eventuelle endringer Kunnskapsdepartementet gjør i retningslinjene for denne. Det bør også gis åpning for at driftstilskudd kan tildeles andre faglige områder enn de som er omtalt under punktet prioriterte kompetansebehov dersom samfunnsmessige endringer skulle tilsi det.

Videre anbefales det at fylkeskommunens tilskuddsforvaltning gjøres så enkel som mulig for fagskolene så lenge føringer i nasjonale bestemmelser blir ivaretatt. Forvaltningen bør være åpen og transparent slik at bl.a. fagskolene kan gjøre seg kjente med de føringer og økonomiske rammer som ligger til grunn, og de vurderinger og tildelinger som blir gjort av fylkeskommunen.

Fylkesdirektøren mener at det er mest hensiktsmessig at Fylkestinget delegerer forvaltningen av de statlige driftsmidlene til HYU til fylkesdirektøren slik at det også i fortsettelsen gjøres administrative tildelingsvedtak. Fylkesdirektøren bør rapportere årlig til politisk nivå om forvaltningen av HYU. Dersom det iverksettes tiltak utover det ordinære, bør politisk nivå også bli orientert om dette.